

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobců: **a) Z. L., b) Z2. L2.**, zastoupený zákonným zástupcem (otcem) - žalobce ad a), zastoupeni Mgr. Radimem Struminským, advokátem se sídlem Svornosti 2, Havířov - Město, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2010, č. j. OAM-215/LE-BE02-ZA04-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2011, č. j. 61 Az 4/2010 - 76,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2011, č. j. 61 Az 4/2010 - 76, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení projednávané věci

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím neudělil podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“), žalobcům mezinárodní ochranu.

[2] Žalobce a) v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 8. 2009 uvedl, že jeho otec byl Abcházec a matka Gruzínka. V roce 1992 k němu domů přišli lidé z jemu neznámé vojenské skupiny a nutili jej bojovat se zbraní v ruce. Když odmítl, odvlekli jej, drželi jako rukojmí 22 dní pod zemí, byla mu podávána droga a byl mučen. Následně se mu podařilo uprchnout, po třech dnech se dostal domů, dva dny nato ozbrojenci zavraždili

jeho rodiče. Při následném výbuchu byl tlakovou vlnou odhozen do jámy s vodou, kde ležel několik dní. Jeho kamarádi ho převezli do nemocnice v Rusku, kde podstoupil pětihodinovou operaci hlavy bez anestézie. V Rusku začal pracovat jako řidič taxi a v roce 2002 se zde oženil s utečenkou z Abcházie, s níž má syna [žalobce b)].

[3] V Rusku byl taktéž pronásledován, a proto v roce 2007 odjel nelegálně na Ukrajinu, kde pobýval do března 2009. Následoval nelegální přesun do Maďarska a v červnu téhož roku do České republiky. Zde požádal o mezinárodní ochranu, a to dle svých slov z důvodu strachu před ozbrojenými lidmi, kteří jej nutili bojovat. Nyní má strach o sebe i svou rodinu. Do své vlasti se nemůže vrátit, protože by jej i jeho rodinu vojáci zastřelili jako jeho rodiče. K důvodům žádosti svého nezletilého syna o mezinárodní ochranu sdělil, že jsou shodné s jeho důvody, a neuvedl žádnou skutečnost, která by se synem přímo souvisela.

[4] Žalovaný po provedeném správním řízení nedošel k závěru, že by žalobci mohli v Gruzii pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce a) vykreslil svůj odchod z vlasti na základě skutečné historické události, kdy v důsledku bojů mezi abchazskými separatisty a gruzínskou armádou bylo nuceno z oblasti Abcházie uprchnout více než 200 tisíc lidí. Azyl jako právní institut není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce i celé skupiny obyvatel. Žalovaný dále citoval z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 5. 1998, č. j. 6 A 517/96, podle nějž osoby postižené vnitrostátním či mezinárodním konfliktem, nebo občanskou válkou, a nucené opustit svou vlast nejsou považovány za uprchlíky a dostává se jim proto speciální ochrany např. dle Ženevských úmluv z roku 1949 o ochraně válečných obětí.

[5] Žalovaný považuje důvod žalobců pro opuštění Ruska, kde žili na základě statusu uprchlíků, za zcela iracionální, neboť se k němu vyjadřuje žalobce a) velmi mlhavě a navíc je nepravděpodobné, aby stejná skupina jako v roce 1992 vyvinula i po patnácti letech tolik úsilí a vyhledala žalobce a) na území jiného státu. I v takovém případě měl požádat o pomoc příslušné ruské či následně ukrajinské státní orgány. Žalobce a) se nyní při návratu obává nepochopení ze strany mladší generace, proč v době vojenského konfliktu opustil vlast. Gruzínské zákony zakazují diskriminaci na základě rasy, pohlaví, vyznání, postižení, jazyka nebo společenského postavení. Přesto, že vymáhání těchto zákonů se setkává s určitými problémy, je žalovaný přesvědčen, že v případě negativních reakcí na svou osobu, budou moci žalobci hledat pomoc u příslušných gruzínských státních orgánů.

[6] Žalovaný uzavřel, že není dán ani důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť žalobcům v případě návratu do vlasti nehrozí „vážná újma“ ve smyslu § 14a odst. 2 cit. zákona. Žadatel neuvedl žádnou hodnověrnou skutečnost, z níž by plynulo, že měl v době pobytu v Gruzii potíže se státními orgány; nelze tedy předpokládat, že by se žalobci stali v případě návratu předmětem zvýšeného zájmu gruzínských státních orgánů. Proti žalobcům není vedeno trestní řízení, nehrozí jim ani újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Taktéž nejsou ohroženi na životě či lidské důstojnosti případným svévolným násilím v situacích ozbrojeného konfliktu (abchazsko-gruzínský ozbrojený konflikt byl formálně ukončen příměřím ze dne 14. 5. 1994).

[7] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce a) jménem svým i svého syna žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) zamítl v záhlaví označeným rozsudkem.

[8] Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného. Má za to, že nebylo prokázáno, že žalobci opustili zemi původu z důvodu pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, ani ze strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo zastávání politických názorů. Žalobce a) opustil svou zem v době probíhajících bojů, kdy špatná situace postihovala veškeré obyvatelstvo. Žalovaný přiléhavě odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze, podle nějž se na případy opuštění země původu z důvodu válečného konfliktu vztahují jiné právní instituty než udělení mezinárodní ochrany. Nebylo taktéž prokázáno, že by žalobce a) opustil Rusko a následně Ukrajinu, kde pobýval se statusem uprchlíka, z azylově relevantních důvodů – tvrzení, že jej v Rusku, patnáct let po událostech v Gruzii, vyhledali tamní ozbrojenci, není pravděpodobné. Navíc se mohl o pomoc obrátit na ruské a ukrajinské státní orgány.

[9] Lékařské zprávy o zdravotním stavu obou žalobců nesvědčí pro závěr, že by se jednalo o případy zvláštního zřetele hodné, jež by odůvodňovaly udělení azylu z humanitárních důvodů [§ 14 zákona o azylu].

[10] Krajský soud měl za nedůvodnou i námitku porušení § 14a zákona o azylu. V této souvislosti zopakoval argumentaci žalovaného a doplnil, že osobní situaci žalobců, jakož i vnitřní poměry v Gruzii, je nutno posuzovat k okamžiku vydání napadeného rozhodnutí žalovaného a nikoliv k době, kdy žalobce a) opustil zemi původu. Soud neshledal důvodnými ani obecné a nekonkrétní námitky týkající se porušení procesních předpisů.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[11] Jménem svým i svého syna napadl žalobce a) [dále též „stěžovatel“] rozsudek krajského soudu kasační stížností. V té zejména namítl, že žalovaný i krajský soud učinili nesprávná skutková zjištění ve vtahu k pronásledování žalobců po případném návratu do Gruzie, které může být způsobeno tím, že stěžovatel odmítl bojovat v abchazsko-gruzínském konfliktu. Důvodem odmítnutí byla rodinná příslušnost stěžovatele – jeho matka byla Gruzínka, otec Abcházec. Je pravda, že stěžovatel neměl problém se státními orgány, nýbrž se soukromými osobami a má odůvodněný strach, že po návratu do země původu by byl pronásledován i nadále.

[12] Podle § 2 odst. 8 zákona o azylu, čl. 6 směrnice Rady 2004/83/ES a konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (stěžovatel opětovně poukazuje na rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57) mohou být i soukromé osoby původcem pronásledování a vážné újmy. Stěžovatel proto nesouhlasí s vyloučením soukromých osob z množiny původců pronásledování či hrozby vážné újmy. Naopak je toho názoru, že zavraždění blízkých příbuzných, výhružky fyzickou likvidací a podpálení jeho domu svědčí o pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině.

[13] Stěžovatel je přesvědčen, že v zemi původu bude se svým synem pronásledován a vystaven hrozbě z důvodu rodinné příslušnosti – příslušnosti k sociální skupině, která se odmítala účastnit abchazsko-gruzínského konfliktu. Definice rodiny jakožto sociální skupiny je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 – 60).

[14] Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že žalovaný měl dostatečné podklady pro své rozhodnutí, vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu a rozhodnutí přesvědčivě a úplně odůvodnil. V této souvislosti poukazuje stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89, podle nějž je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, přičemž elementární roli při zjišťování skutkového stavu hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu. Žalovaný se spokojil pouze s Informací MV Velké Británie ze dne 15. 10. 2008 (Směrnice pro posuzování žádostí o azyl) a se Zprávou o dodržování lidských práv za rok 2008, zpracovanou MZ USA, ze dne 25. 2. 2009. Tyto dokumenty jsou vytvořeny především z informací státních či obdobných orgánů Gruzie, jsou v nich popsány teoretické možnosti obrany lidských práv v této zemi, avšak vůbec nezohledňují faktickou společenskou situaci.

[15] Stěžovatel s krajským soudem polemizuje i co do výkladu pojmu „obavy z pronásledování“. Stěžovatel několikrát uvedl, že má stále odůvodněný strach z pronásledování ze strany soukromých osob, přičemž z konstantní judikatury plyne, že správný výklad pojmu „obavy z pronásledování“ zahrnuje pouhou hrozbu pronásledování, nikoli jeho požadovaný konkrétní projev (fyzickou či jinou obdobnou újmu). Dle stěžovatele nebyl rovněž spolehlivě zjištěn skutkový stav pro udělení humanitárního azylu. Předložené lékařské zprávy a propouštěcí zprávy, které se týkají zdravotního stavu obou žalobců, jsou podle něj dostatečným důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

[16] Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu projednání.

[17] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud i žalovaný rozhodli v souladu se zákonem, pro svá rozhodnutí si obstarali dostatečné podklady. Žalovaný provedl podrobné dokazování a zabýval se všemi skutečnostmi, jež stěžovatel v průběhu řízení sdělil. Rovněž posoudil situaci stěžovatele v případě jeho návratu do země původu. Původcem pronásledování mohou být i soukromé osoby, avšak aby mohl žalovaný stěžovateli vyhovět, muselo by se jednat ze strany soukromých osob o pronásledování či hrozbu vážnou újmou z azylově relevantních důvodů a za podpory státu. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění rozsudku, s nímž se ztotožňuje.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal přípustnost kasační stížnosti a konstatoval, že tato je podána včas [§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního;

dále jen „s. ř. s.“], osobou oprávněnou [§ 102 s. ř. s.], která je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem.

[19] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je částečně nepřípustná, a to z pohledu důvodů v ní uplatněných. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není přípustná mimo jiné taková kasační stížnost, jež se opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil mimo jiné námitku, že krajský soud nesprávně vykládá pojem *obavy z pronásledování*, který dle stěžovatele zahrnuje i pouhou hrozbu pronásledování, nikoli požadovaný konkrétní projev pronásledování. Tato kasační námitka však nenachází svůj předobraz v žalobě, a proto je nutné mít ji, v souladu se shora citovaným ustanovením soudního řádu správního, za nepřípustnou.

[21] Ve zbytku je kasační stížnost přípustná.

III.A Přijatelnost kasační stížnosti

[22] Nejvyšší správní soud se následně zabýval ve smyslu § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[23] K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení se o případ přijatelnosti kasační stížnosti může jednat mj. tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[24] Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoli pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

[25] V nyní souzené věci k takto výraznému pochybení krajského soudu došlo. Nejvyšší správní soud totiž dospěl k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Byť stěžovatel tuto vadu rozsudku v kasační stížnosti výslovně nenamítal, jedná se o natolik závažný nedostatek, že k němu musí Nejvyšší správní soud při přezkumu rozhodnutí krajského soudu přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 4 s. ř. s.].

[26] Podanou kasační stížnost lze tedy ve smyslu § 104a s. ř. s. kvalifikovat jako přijatelnou.

[27] Jako nepřijatelnou Nejvyšší správní soud shledal toliko námitku stěžovatele, že nebyl spolehlivě zjištěn skutkový stav pro udělení humanitárního azylu a že lékařské zprávy, týkající se zdravotního stavu obou žalobců, jsou dostatečným důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

[28] Jak vyplývá ze správního spisu, žalovaný se v této souvislosti zabýval zejména zdravotním stavem, sociální a ekonomickou situací stěžovatele, přičemž přihlédl i k jejich věku. Obstaral si příslušné lékařské zprávy a na jejich základě dospěl k závěru, že žadatelův zdravotní stav nepředstavuje okolnost, kterou lze považovat za důvod hodný zvláštního zřetele.

[29] V této souvislosti je nutno zdůraznit, že na humanitární azyl není právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. Soudní přezkum rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu se odehrává *„pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74). Stěžovatel neuvádí, v čem konkrétně měl žalovaný při zjišťování skutkového stavu pro udělení humanitárního azylu pochybit. Nejvyšší správní soud proto pouze k obecně formulované námitce uzavírá, že žalovaný nevybočil při posuzování důvodů žadatele pro udělení humanitárního azylu z mezí a hledisek stanovených zákonem a ke svým závěrům dospěl řádným procesním postupem. V této části je tedy kasační stížnost nepřijatelná; to ovšem nic nemění na shora uvedeném závěru o její přijatelnosti v částech zbývajících.

III.B Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu

[30] Stěžovatel v žalobě ze dne 28. 1. 2010 a jejím doplnění ze dne 23. 2. 2010 (podaném v rámci zákonné dvouměsíční lhůty; § 72 odst. 1 s. ř. s.) uplatnil několik žalobních námitek, podepřených podrobnou argumentací včetně odkazů na judikaturu správních soudů. Krajský soud však některé z nich opomněl zcela vypořádat, přičemž vypořádání těchto námitek mělo zásadní vliv na posouzení důvodů pro možné udělení některé z forem mezinárodní ochrany žalobcům.

[31] Ve vztahu k důvodům pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu stěžovatel v žalobě uvedl, že existence důvodných obav z pronásledování má dvě složky: objektivní a subjektivní, přičemž žalovaný se podle něj subjektivní složkou vůbec nezabýval. Žalovaný při hodnocení opodstatněnosti obav z pronásledování nikterak nezohlednil skutečnost, že stěžovatel byl již vystaven pronásledování, mučení, bití a uvěznění. Stěžovatel v žalobě zdůraznil, že takový postup žalovaného je v rozporu s čl. 4 odst. 4 směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení

uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“).

[32] Stěžovatel v žalobě také namítal, že žalovaný nesprávně a neoprávněně vyloučil soukromé_osoby z množiny původců pronásledování či hrozby vážné újmy, ačkoli je takový postup v rozporu s § 2 odst. 8 zákona o azylu, čl. 6 kvalifikační směrnice i konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu (stěžovatel cituje rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57). Stěžovatel doplnil, že je pronásledován z důvodu příslušnosti k sociální skupině – své rodině (tuto argumentaci opřel zejména o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 – 60). Navíc gruzínské státní orgány nejsou schopny či ochotny poskytnout stěžovateli ochranu před tímto pronásledováním (je tedy naplněna i druhá podmínka podle § 2 odst. 8 zákona o azylu). Stěžovatel v žalobě dále uvedl, že si žalovaný neopatřil žádné informace o podmínkách života v Gruzii a o schopnosti gruzínských státních složek zajistit mu ochranu před pronásledováním ze strany soukromých osob. Podle tvrzení stěžovatele v žalobě se žalovaný vůbec nevyjádřil k jeho výpovědi z hlediska kritérií věrohodnosti podle čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice.

[33] Krajský soud ve vztahu k § 12 zákona o azylu pouze zopakoval argumentaci obsaženou v žalobou napadeném rozhodnutí a uzavřel, že žalovaný nepochybil, pokud žalobcům azyl podle § 12 cit. zákona neudělil. V souvislosti s touto formou mezinárodní ochrany se však krajský soud ani v nejmenším nedotkl shora shrnutých, konkrétně a podrobně formulovaných žalobních bodů týkajících se otázek pronásledování žalobců soukromými osobami z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, ukazatelům odůvodněnosti obav podle čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, subjektivní a objektivní složky důvodných obav z pronásledování, ani úrovní vnitrostátní ochrany, jež může země původu poskytnout stěžovateli a jeho synovi v případě návratu do vlasti. Toto pochybení se jeví o to výraznější v kontrastu se závěry Nejvyššího správního soudu obsaženými v rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57 (na nějž ostatně odkazoval v žalobě i stěžovatel), který dovodil, že „[u]*stanovení § 2 odst. 7 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (ve znění účinném do 20. 12. 2007), je nutno vykládat v souladu s čl. 6 směrnice Rady 2004/83/ES (tzv. kvalifikační směrnice), a to tak, že pokud jde o povahu původců pronásledování, potažmo vážné újmy, uplatní se definice uvedená v tomto ustanovení také na osoby s nárokem na doplňkovou ochranu. Jinak řečeno nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu*“. Dovodil-li tedy krajský soud, že nebyly dány důvody pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, aniž by jakkoli vypořádal žalobní bod namítající obavy z pronásledování soukromými osobami, postupoval v rozporu s příslušnými ustanoveními kvalifikační směrnice, zákona o azylu i judikatury zdejšího soudu. Krajský soud taktéž neposoudil věrohodnost výpovědi z hlediska čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, jak stěžovatel požadoval v žalobě.

[34] V souvislosti s udělením doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu krajský soud konstatoval, že nebylo prokázáno, že by žalobcům při jejich návratu do vlasti hrozila vážná újma podle § 14a odst. 2 cit. zákona. Dodal, že „*abchazsko-gruzínský konflikt byl ukončen v roce 1994 dne 14.5., kdy obě strany podepsaly dohodu o příměří a odpoutání sil. Jak vyplývá z použitých informací o zemi původu žalobce, které uvádí žalovaný v odůvodnění*

svého rozhodnutí, doposud většina bývalých uprchlíků čeká na politické řešení, které by jim umožnilo bezpečný návrat, přičemž gruzínská vláda v roce 2007 vypracovala akční plán strategie pro pomoc vnitřně vysídleným osobám. Je zapotřebí také podotknout, že žalobce se v průběhu správního řízení nezmínil o tom, že by měl v zemi původu problémy se státními orgány a z pohledu hodnocení vyplývajícího z informací o Gruzii nelze učinit závěr, že by žalobcům hrozila shora uvedená vážná újma". Tyto závěry krajského soudu jsou překvapivé vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatel v předcházejícím řízení konzistentně tvrdil, že nikdy neměl problémy se státními orgány, nýbrž se soukromými osobami a že má za to, že jej gruzínské státní orgány nemohou v případě návratu do vlasti před pronásledováním ze strany těchto osob dostatečně chránit. Tato tvrzení stěžovatele (jež našla svůj odraz i v několika žalobních bodech) krajský soud nevypořádal, a to i přesto, že z judikatury zdejšího soudu plyne, že podmínka účelné státní ochrany proti pronásledování ze strany soukromých osob je jednou z okolností, jež je nutno při posuzování možnosti udělit azyl či doplňkovou ochranu posuzovat (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 – 101, publ. pod č. 1806/2009 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74).

[35] Lze tedy shrnout, že krajský soud naprosto rezignoval na vypořádání většiny ze žalobních námitek, které tvořily právní argumentaci, na níž byl postaven základ žaloby.

[36] Nejvyšší správní soud již v minulosti mnohokrát vyslovil, jakým způsobem jsou krajské soudy povinny vypořádat žalobní námitky a jaké jsou požadavky na kvalitu odůvodnění rozhodnutí krajských soudů, aby je bylo možno označit za přezkoumatelná. V této souvislosti je nutno připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, v němž uvedl, že „[n]*edostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny*". V rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44 (publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS), pak zdejší soud judikoval, že „[n]*ení-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá*".

[37] Jak je patrno z výše uvedeného, kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu nedostál ani základním požadavkům kvality právní argumentace, jež vyplývají nejen ze shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu, ale byly již také mnohokrát vyjádřeny v bohaté judikatuře Ústavního soudu (např. nález ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06; nález ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08; nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94; nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97; všechny nálezy dostupné na http://nalus.usoud.cz).

[38] Nejvyšší správní soud proto z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[39] Nejvyššímu správnímu soudu zbývá vypořádat kasační námitky, že žalovaný i krajský soud *„učinili nesprávná skutková zjištění v tom smyslu, že nebylo prokázáno, že budeme po návratu do naší země pronásledováni za to, že žalobce ad. 1 odmítl bojovat v abchazsko-gruzínském konfliktu“*. Žalobci se přitom obávají pronásledování ze strany soukromých osob z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině a považují v této souvislosti za nesprávné, že žalovaný vyloučil z množiny původců pronásledování či hrozby vážné újmy právě soukromé osoby. Současně stěžovatel namítá, že žalovaný neshromáždil dostatečné podklady svědčící o skutečných možnostech obrany lidských práv ze strany gruzínských státních orgánů.

[40] Jak vyplývá ze shora uvedeného, krajský soud žalobní námitky, jež jsou předobrazem těchto kasačních bodů, vůbec neprojednal. V odůvodnění jeho rozsudku tak nelze k těmto otázkám nalézt žádné přezkoumatelné úvahy. Nejvyšší správní soud v takovém případě nemůže dotčené kasační námitky v této fázi řízení vypořádat, neboť by tak nepřípustným způsobem nahrazoval chybějící důvody odůvodnění rozsudku krajského soudu a omezil by tím právo stěžovatele podrobit závěry krajského soudu vztahující se k těmto žalobním námitkám přezkumu v případném řízení před Nejvyšším správním soudem.

IV. Závěr

[41] Krajský soud se dostatečně nevypořádal s argumentací uvedenou v žalobě a jeho rozhodnutí je tím pádem nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení [§ 110 odst. 1 s. ř. s.], v němž bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku [§ 110 odst. 4 s. ř. s.]. Na krajském soudu bude v dalším řízení, aby řádně vypořádal všechny stěžovatelem uplatněné žalobní námitky, zejména pak důvodnost jeho obav z pronásledování soukromými osobami pro příslušnost žalobců k určité sociální skupině a námitky směřující k nedostatečnosti úrovně vnitrostátní ochrany v případě návratu žalobců do vlasti.

[42] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti [§ 110 odst. 3 s. ř. s.].

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. ledna 2012

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu